

Design
with a sea view
– a visual tale about
nature and design
intersections.

Roundabout Baltic

Utställningen **Roundabout Baltic** är som en berättelse. Den föddes av personliga skäl. Det började med erfarenheter från en resa. Eller egentligen något mer flyktigt: intryck. Jag har märkt att jag känner mig som hemma på vissa platser. Det är platser som jag inte behöver lära känna, jag förstår dem fast jag aldrig varit där förut. Landskap jag känner igen, former och färger som tycks välbekanta. Efter hand har jag insett att det är platser som har med havet att göra. Östersjön. Inte alltid Östersjön och inte bara, men ändå så tydligt att jag började urskilja ett mönster.

Resultatet av dessa erfarenheter är utställningen **Roundabout Baltic**. Åtta länder med stora olikheter som förenas av en och samma kustlinje. Nära grannar men på andra sidan havet, alltså ändå avlägsna. Okända och välkända. Historiskt sett har vi mycket gemensamt även om mycket också skiljer oss åt. Vi har samarbetat och bekämpat varandra. Krig och erövringar, migration, äktenskap, handel. Vissa yrken hör ihop med närheten till havet. Vid havet finns ungefär samma växter. Människor kämpar med samma naturkrafter. Myter, besvärjelser och vidskepelser är också lika, för våra förfäder påverkades av liknande impulser. Men det viktigaste är landskapen. Även om södra delen av Östersjöområdet skiljer sig från norra, även om den mjuka guldgula sanden i Sopot och Palanga är mycket olik Sveriges och Finlands skärgårdsklippor, är havet överallt lika skiftande och vindarna lika vilda. Och människorna har byggt samma typer av konstruktioner i landskapet, sådana som håller för väder och vind. Växterna deformeras på liknande sätt i sin anpassning till omgivningen. De mjukt slipade stenarna är likadana, liksom de böljande markerna och träet som mörknar till en unik grå nyans.

Under arbetet med utställningen **Roundabout Baltic** lade jag för ett ögonblick mina kunskaper och erfarenheter åt sidan, i medvetande om att jag ändå alltid bär dem med mig. Jag litade till mina impulser och sökte efter föremål som "såg bekanta" ut. Jag brydde mig inte om vilken status deras skapare hade, jag blandade erfarna med nybörjare, konstnärer och konsthantverkare med formgivare, enstaka föremål och prototyper med serietillverkade produkter. Slutresultatet blev ett halvt konstnärligt, halvt personligt projekt, där de utvalda föremålen är både mål och medel för berättelsen. Verken är inte grupperade efter land, funktion, material eller typ. Kriteriet för indelningen är släktskap vad gäller form och utseende. Utställningen är utformad för att efterlikna ett landskap där olika naturtyper gränsar till varandra.

Vi kommer fram till havet efter en färd inifrån land, genom skog, över ängar och böljande kullar, förbi träbyggnader och över karga jordar som brukas med enkla redskap. Vi går över sanddyner och klippor täckta med förkrympt växtlighet och hålförsedda konstruktioner hopfästa med elastiska anordningar. Mot himlen ser de ut som teckningar. I näverkorgar, videkorgar och nätkassar bär vi våra tillhörigheter och söker skydd mot vinden, och vi fångar fiskar i nät. Sand och vatten rinner genom näten, de är elastiska och genomsläppliga, fångar inte vinden som ett segel. När vi går längs stranden ser vi sådant som formats av havet. Runda mjuka klippor, stenar även av de hårdaste bergarter som slipats runda, renspolade långsträckta terrängformer på landbitar som vattnet tagit över. Vi beundrar den orubbliga, tålmodiga kraften hos naturen, vattnet, stenen, sanden, vinden, solen. Det som havet spolar upp samlar vi som talismaner. Musslor, träbitar, färgade glasbitar, bärnsten. De ligger skönt i handen, ser dyrbara och glänsande ut. När vi tar med dem hem blir de grå och glanslösa, värdelösa, vilket får oss att återvända ner till havet för att studera det grå och beigea, vattnet som ömsom är grönt, ömsom blått, och ibland när vådret och tidpunkten är de rätta, för att beundra mysteriet när dagen övergår i natt eller tvärtom, med ett rikt och intensivt färgspel som den vardagliga, smala om än ständigt växlande paletten inte låter oss ana.

Roundabout Baltic är en berättelse i utställningsform. Den handlar inte om Östersjöländernas design i allmänhet. Den är ingen vetenskaplig analys. Den driver ingen tes. Det är en utställning om design med utsikt mot havet. Om omedvetna typologier, om fascinationer och erfarenheter. En utställning om ett sätt att tänka, eller kanske se, som gör att trots att Östersjöländerna är mycket olika och Östersjön skiljer dem åt, så är Östersjön samtidigt något som förenar formgivarna i vår region, och detta trots att de har olika mål och inspirationer och söker olika saker i design, konst och hantverk. Trots att inte så många av dem fäster någon särskild uppmärksamhet vid det i sin design eller medvetet riktar